

Zkušenosti s implementací Národního standardu pro elektronické systémy spisové služby

Jan Frk, ALIS spol. s r. o.

Mgr. Tomáš Lechner, Triada, spol. s r. o.

Obsah prezentace

- Začlenění Národního standardu pro elektronické systémy spisové služby do soustavy předpisů týkajících se odborné správy dokumentů
- Základní rysy a vývoj tohoto obsáhlého dokumentu
- Problémy při implementaci NS ESSS
- Přínosy NS ESSS
- Shrnutí

Legislativa

- Zákon

- č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

- Vyhláška

- č. 191/2009 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby

- Zmocnění

- v § 70 odst. 2 zákona č. 499/2004 Sb.

§ 70. zákona č. 499/2004 Sb.

- (1) Prováděcí právní předpis stanoví podrobnosti výkonu spisové služby
  - a to je již zmíněná vyhláška č. 191/2009 Sb., která nahradila dřívější vyhlášku č. 646/2004 Sb.
- (2) Národní standard pro elektronické systémy spisové služby, který ministerstvo zveřejní ve Věstníku ministerstva a způsobem umožňujícím dálkový přístup, stanoví požadavky na elektronické systémy spisové služby
  - původní znění zveřejněno ve Věstníku Ministerstva vnitra č. 76/2009
  - aktuální znění zveřejněno ve Věstníku Ministerstva vnitra č. 101/2010

Národní standard

- Národní standard stanoví v jednotlivých kapitolách, strukturovaných podle základních funkcí elektronické spisové služby tak, jak jsou uvedeny v § 70 odst. 2 zákona, v minimálním rozsahu požadavky, jejichž užití je pro adresáty národního standardu povinné, nebo doporučené pro určité uživatelské prostředí.
  - Požadavky, které mají pro uživatele národního standardu doporučující povahu (volitelné), jsou označeny příznakem „D“ a v textu těchto požadavků se objevuje slovo „zpravidla“.

Vývoj vedoucí k Národnímu standardu

- Evropa

- MoReq = Model Requirements for the management of electronic records
  - European Communities 2002
  - Český překlad 2007
- MoReq2
  - Rok 2008

- Česká republika

- 1. verze NS ESSS
  - Legislativní zmocnění 1.7.2009
  - Vydáno ve věstníku MV ČR č. 76/2009
- 2. verze NS ESSS
  - Vydáno ve věstníku ke konci roku 2010 (č. 101/2010)
- Další verze
  - ?

Co je NS ESSS

- 97 stran požadavků členěných do 12 kapitol
- Dva metadatové modely s dokumentací v rozsahu 92 stran
- XML schéma v rozsahu 42 stran
- Typy požadavků
  - Povinné
  - Doporučené

NSESS v.1	Počet požadavků celkem	773
	Počet požadavků výslovně zohledňující specifika českého národního prostředí "C"	27
	Počet požadavků s doporučující povahou "D"	199
	Počet povinných požadavků	574

NSESS v.2	Počet požadavků celkem	755
	Počet požadavků výslovně zohledňující specifika českého národního prostředí "C"	0
	Počet požadavků s doporučující povahou "D"	316
	Počet povinných požadavků	439

Obsah NS ESSS

- Kapitoly
  1. Základní pojmy
  2. Přehled požadavků na ERMS
  3. Spisový plán a organizace spisů
  4. Kontrola a bezpečnost
  5. Ukládání a vyřazování dokumentů
  6. Příjem a evidence dokumentů
  7. Odkazování mezi entitami
  8. Vyhledání, výběr a znázornění
  9. Správcovské funkce
  10. Účelové moduly
  11. Dokumentace životního cyklu ERMS
  12. Metadata
- Metadatové modely
  - Model pro výměnu dokumentů a jejich metadat mezi ERMS
  - Model pro předávání dokumentů a jejich metadat do archivu

Příklady požadavků

● Povinný

4.2.1	<p>ERMS udržuje transakční protokol, ve kterém nemůže správce nebo uživatel provádět změny a který je schopný automaticky uložit údaje o</p> <ul style="list-style-type: none"> a) operacích provedených s dokumenty, seskupeními nebo spisovými plány, b) uživateli, který operaci provádí, c) datu a času operace. <p>Operace zaznamenané do transakčního protokolu zahrnují zejména</p> <ul style="list-style-type: none"> a) příjem dokumentů v digitální podobě, b) přetřídění elektronického spisu v rámci spisového plánu, c) změny skartačních režimů, d) úkony spojené s přenosem nebo zničením entit, e) úkony spojené s pozastavením skartační operace, f) změny provedené v metadatech věcných skupin, elektronických spisů nebo dokumentů v digitální podobě, g) pozměnění nebo smazání metadat uživatelem, h) změny provedené v přístupových oprávněních, i) vytvoření, změny nebo odebrání uživatelů nebo skupiny uživatelů, j) export nebo přenos, k) vytvoření znázornění, l) zničení dokumentů.
-------	---

● Doporučený

4.2.3 D	<p>ERMS zpravidla v prostředí vysokého zabezpečení systému automaticky zaznamenává do transakčního protokolu každý přístup k dokumentům nebo seskupením a povahu tohoto přístupu (čtení, tisk, jiný způsob znázornění).</p>
-------------------	---

Problémy při implementaci – díl 1

- Pro dodavatele spisových služeb
  - Problémy plynoucí z nejednoznačného výkladu některých ustanovení
  - Problémy plynoucí z nekonzistentnosti některých požadavků, schémat a metadatových modelů
  - Neexistující jasně definovaný metodický partner
  - Nedefinovaný procesní model přenosu dat mezi ERMS

Problémy při implementaci – díl 2

- Pro původce
  - Zcela nový přístup ke spisové službě obsahující zejména výrazná zobecnění
    - zjednodušeně řečeno spisová služba je vše, co se zabývá správou dokumentů
  - Spisová služba dle NS ESSS bude komplexnější
  - Oblastní archivy nemají dostatečné informace k metodickým dotazům původců
  - Metodicky pověřen pro ESSL je dle zákona č. 499/2004 §46 odst. 2 písm. c) Národní archiv.

Přínosy

- Standardizace pro přenosy dat mezi ERMS, a tedy i mezi jednotlivými původci
  - eliminace chybovosti způsobované přepisem údajů
  - zvýšení efektivity vzájemné komunikace původců
- Zvýšení kvality spisových služeb
  - a tím i dat následně předávaných do archivu
- Zvýšení tlaku na elektronizaci veřejné správy v souladu se strategií Smart Administration

Shrnutí

- To, že Národní standard existuje je jednoznačně dobrý krok, ale existují zde „ALE“, která jeho význam degradují
  - Největší problém, jak pro dodavatele spisových služeb, tak pro původce je nedostatečná metodická pomoc či neexistence jasně definovaného metodického partnera
    - Souvisí také s tím, že povinnost dodržovat NS ESSS dle stávající legislativy a dosud zveřejněných informací nabude účinnosti dříve, než bude v České republice plně funkční Národní digitální archiv
  - Významným problémem jsou nejednoznačné výklady některých požadavků
  - Nezanedbatelným problémem je přístup k novelizaci NS ESSS, kdy nebyl zveřejněn rozdílový dokument

Děkujeme za pozornost

Jan Frk

frk@alis.cz

Mgr. Tomáš Lechner

lechner@triada.cz